

Lista Marjana Šarca
Bistriška cesta 10 a
1241 Kamnik

Datum: 19. 8. 2019

dr. Boštjan Brezovnik
info@pokrajine.si

Zadeva: Odgovor na poziv za strokovno obravnavo predloga Zakona o pokrajinah

Spoštovani,

v nadaljevanju podajamo stališče v zvezi s predlogom Zakona o pokrajinah, ki ste nam ga v strokovno obravnavo poslali z dopisom št. 003-03-1/2019/37, z dne 26. 6. 2019.

Sprejetje zakona, ki bi ustanovil pokrajine nalaga Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava RS). S spremembo 143. člena Ustave RS je bil storjen velik premik pri prizadevanju za decentralizacijo in skladnejši regionalni razvoj. Ustava RS zakonodajalcu nalaga, da sprejme zakon in pri tem veliko mero odgovornosti nosimo ravno politične stranke, ki imamo v slovenskem zakonodajnem telesu svoje predstavnike. Ustanovitev pokrajin je poleg uresničevanja določil Ustave RS tudi programska usmeritev koalicijske pogodbe, ki bi prispevala k dvigu kakovosti življenja, dostopa do storitev in skladnejšega regionalnega razvoja. V stranki smo že v predvolilni kampanji zagovarjali, da s pokrajinsko ureditvijo krepimo decentraliziranost in razvojni preboj regij, česar stranski učinek nikakor ne sme biti dodatna birokratizacija ali izdatno obremenjevanje javnih financ. Uvedba regionalizacije v obliki ustanovitve pokrajin bi slovenskim krajem zagotovo prinesla dodaten razvoj in bolj koherentno politiko na posameznih družbenih področjih.

Pozdravljamo zakonodajne pobude, ki jih je pripravila skupina številnih strokovnjakov. V resnici gre pri danih predlogih za izrazito pragmatičen in preudaren pristop, ki lahko pripelje do dejanskega sprejetja potrebne normativne podlage. Slovenska politika namreč že dlje časa skuša sprejeti zakon, ki bi ustanovil pokrajine, pa vendarle do sedaj ni bilo zadostne politične volje. Pogosto se je zapletlo ravno pri morda ne najpomembnejšem vprašanju – to je številu pokrajin in njihovih središč. Zdi se nam primerno in ustrezno, da se te teme tokrat lotevamo po korakih, ki si sledijo v logičnem zaporedju, rezultat česar bo zelo širok konsenz vseh deležnikov. Pomembna koraka, morda najbolj, sta zakona o financiranju pokrajin (vprašanje lastnih virov) in o pristojnostih oziroma nalogah pokrajin. Zgodba o pokrajinah ima dolgo zgodovino in prav je, da se iz nje tudi kaj naučimo. Preseči moramo strankarske in parcialne lokalne politične interese ter udejanjiti voljo ustavodajalca, ki je v slovenskem upravnem sistemu predvidel vmesno teritorialno upravno organiziranost v obliki pokrajin.

Predlog Zakona o pokrajinah na neki način preslikava ureditev upravljanja občinskih ravni na raven pokrajin, kar je v določeni meri smiselno. Na ta način bi dobili vmesno stopnjo upravljanja, ki pa je operativna zgolj, če so zagotovljena zadostna finančna in kadrovska sredstva, seveda tista, ki bi bila nujna za sistemsko delovanje. Nova upravna ureditev ne sme postati orodje parcialnih strankarskih interesov in dodatna birokratska ovira, ampak mehanizem za racionalno poenotenje sistemov za celovite razvojne projekte regij. Ključno je predvsem vprašanje ureditve prenosa pristojnosti občinskih in državnih organov na pokrajine. Menimo, da bi prenos državnih pristojnosti moral potekati počasi in preudarno, da ne pride do situacije, ko bi bilo zagotavljanje državnih nalog ogroženo oziroma okrnjeno. Za nemoteno opravljanje državnih nalog je potrebno določiti tudi mehanizme oziroma vzvode za poseg države v primeru nepravilnega ali nezadostnega opravljanja državnih nalog, ki so bile prenesene na posamezno pokrajino. Mogoče bi lahko slednje v predlogu Zakona o pokrajinah določeneje opredelili.

Zagotovo je bistvena tudi ureditev medsebojnih odnosov med novonastalo upravno raven in drugimi nivoji državne in občinske ravni. Ne sme namreč priti do podvajanj pristojnosti ali nejasnosti pri vprašanjih kdo je pristojen za opravljanje posameznih nalog ali za izvrševanje dodeljenih pravic. Vse to bi moral predlog Zakona o pokrajinah ustrezno nasloviti. Izpostaviti pa je potrebno tudi vlogo Državnega sveta Republike Slovenije, katerega položaj bi po ustanovitvi (oziroma hkrati z ustanovitvijo) pokrajin kazalo pretehtati in oblikovati na način, da bi ustrezal novi upravni ureditvi na državni ravni.

Predlog Zakona o pokrajinah predstavlja korektno pravno osnovo za ustanovitev pokrajin. Predstavlja ogrodje oziroma strukturo, ki jo bo nadalje »dopolnil« Zakon o ustanovitvi pokrajin in drugi normativni akti, ki bodo sledili. Zadostno družbeno in politično soglasje v zvezi z omenjenim zakonom, ki prvenstveno opredeljuje pristojnosti in naloge pokrajin, ne pa njihovega števila, omogoča tehtno soočenje z Zakonom o ustanovitvi pokrajin, ki pa bo opredeljeval težja vprašanja, vezana na število in središča pokrajin. Pri soočenju s temi vprašanji je predvsem potrebno preseči miselnost ozkih lokalnih interesov in dati priložnost povezovanju prek regionalnih razvojnih projektov s srednje- in dolgoročnimi učinki. V LMŠ podpiramo vsakršna prizadevanja za ustanovitev pokrajin, predvsem tista, ki imajo trdno strokovno podlago in dajejo dobro osnovo za široko javno razpravo ter splošen politični konsenz. Upamo, da bodo deležniki slednjega znali in zmogli doseči, saj dotičen predlog zakona predstavlja ustrezno pravno in politično izhodišče.

Lep pozdrav,

Marjan Šarec
predsednik
Lista Marjana Šarca